

Vain muutama yksittäinen vuori taustalla rikkoo tasangon laakean maiseman.

Maailman suurimmalla suola-aavikolla Boliviassa

8.1.2020 6.00

Vanha tuttu lastenlaulu Ihme ja kumma oli enemmän kuin oikeassa siinä, että maailmassa monta on ihmeellistä asiaa. Kolmipäiväinen jeppiretki Bolivian Uyuniin suolatasangon halki todellakin hämmästyttää ja kummastuttaa pientä kulkijaa.

Teksti ja kuvat: MIRVA LEMPIÄINEN

Kuulin Salar de Uyuniasta suomalaiselta retkioppaalta Argentiinan Buenos Airesissa. Juho oli opastanut Bolivian ja Chilen rajaseudulla monia retkiä ja kertoi alueella sijaitsevan maailman suurimman suolatasangon kuuluvan Etelä-Amerikan viiden upeimman nähtävyyden joukkoon. Jatkaessani matkaa Chileen tapasin yhä useampia matkalaisia, jotka hehkuttivat Bolivian mystistä suola-aavikkoa. Niinpä päätin, että sinne oli mentävä ja otin suunnan kohti Juhon neuvomaa San Pedro de Atacaman kylää pohjoisessa Chilessä.

Lähes 5000 asukkaan San Pedro de Atacama sijaitsee noin 1700 kilometrin ja 20 tunnin bussimatkan päässä Santiagosta ja näyttää ensivilkaisulla pieneltä pölyiseltä kylänraitilta. Se toimii kuitenkin vuosittain satojen matkailijoiden kolmipäiväisten jeppimatkojen porttina Salar de Uyuniin. Ruskeasta savesta rakennetut matalat talot ovat melkein kaikki matkatoimistoja, kauppoja tai matkailijoille suunnattuja trendikahviloita. Alueella on paljon nähtävää, kuun pintaa muistuttavasta laaksosta hiekkadyneihin.

Suola on kovaa kuin kivi. Mitä muuta voisi olettaakaan 10 metrin paksuiselta kerrostumalta?

Noin 2400 metrin korkeudessa sijaitsevassa kylässä kannattaa viettää muutama päivä ja totutella alhaiseen ilmanpaineeseen ennen jeppireissulle lähtöä. Matkalla nousetaan noin 5000 metrin korkeuteen, joten vuoristotautiin sairastuminen ei ole tavatonta. Pahimmillaan kuolemaan johtava tauti iskee 24 tunnin sisällä korkeuksiin nousemisesta.

Kun tuntee olevansa valmis lähtöön, matkanjärjestäjistä ei tule olemaan pulaa. Kylässä toimii tusinan verran eri reissuoperaattoria. Valitsin Cordillera Travellerin lähinnä siksi, että seuraavan päivän matkustajalistassa oli muun muassa saksalaisia, brasilialaisia ja italialaisia. Suola-aavikon oppaat puhuvat yleensä vain espanjaa ja paikallista inkakieltä kechuaa, joten on hyvä tarkistaa, onko matkalla muita ei-espanjankielisiä, ellei sitten halua totaaliseen kielikyppyyn.

Reissumme alkoi seuraavana päivänä kukonlaulun aikaan. Kokoonnuimme kaikki 11 matkalaista pienen matkatoimiston eteen, josta meidät vietiin minibussilla Chilen ja Bolivian raja-asemalle. Passintarkastusaseman virkaa teki pieni vaatimaton tölö keskellä autiomaata, mutta rajamuodollisuudet sujuivat tahdikkaasti. Bolivian puolella meitä odotti kaksi nelivetujeppiä ja aamupalaleipätarjoilu. Aurinko paistoi täydeltä terältä, taivas oli kirkaansininen ja ilma raikkaan kirpeä. Maisemissakaan ei ollut valittamissa, kun saimme ihastella ympärillä nousevia ylväitä lumihuippuisia vuoria.

Monikulttuuriseen joukkoomme kuului muun muassa brasilialainen eläkeläispariskunta, saksalainen erävaeltajamies, brasilialaisportugalilainen nuoripari ja saksalaisia opiskelijatyttöjä. Oppaamme oli hiljainen 26-vuotias kechuaa äidinkielenään puhuva bolivialaismies, joka otti nokoset aina tilanteen tullen. Toisaalta hän innostui silloin tällöin jammailemaan autossamme 80-luvun klassikkohittien tahtiin silloin, kun ei soittanut perinteisen monotonisia lattariyrtmejä.

Rajan ylityksen jälkeen otimme suunnan ylöspäin ja ajoimme valkoisella jepillämme suoraan uskomattomiin maisemiin Eduardo Avaroa kansallispuistoalueelle. Näkymät olivat kuin kauneimmasta postikortista. Laguna Blanca eli valkoinen laguuni levittäytyi eteemme kangastuksen tavoin. Sen pinnalla käyskenteli neljä pientä vaaleanpunaista flamingoa ja booraksi-mineraalin valkaisemaa vettä ympäröivät joka puolelta vaaleanruskeat vuoret.

Alkuinnostuksen huumaamina napsimme kymmeniä valokuvia, arvaamatta ollenkaan, että tulisimme näkemään laguuneja kyllästymiseen asti seuraavien päivien aikana. Parinkymmenen minuutin kuvasesion jälkeen jatkoimme matkaa 4400 metrin korkeudessa sijaitsevalle Laguna Verdelle, jonka vihertävänkirkkaaseen vedenpintaan heijastui lähes kuuden kilometrin korkuisen Licancabur-tulivuoren peilikuva. Laguuni on saanut vihreän värinsä veteen liuenneista metalleista, lyijystä ja kuparista.

Totesin nopeasti, että t-paita oli hiukan liian heppoinen matkavaate näillä korkeuksilla. Hupparilla pärjäsin jo paremmin. Ohuen ilmanalan vaikutuksesta kävellessä hengästyti helposti ja henkeä sai haukkoa tavallista useammin.

Ajomatka sujui hyvin, vaikka meno olikin tasaisen pomppuista. Iltapäivällä pysähdyimme uimaan kuumaan lähteeseen, joka sijaitsi lakeuden keskellä 4250 metrin korkeudessa. Kivialtaassa oli mukava kelluskella tulivuoren lämmittämässä vedessä ja hengittää raikasta vuoristoilmaa. Lähteellä tapasimme muita matkailijoita, mutta muuten tuntui kuin olisimme olleet ainut ryhmä koko autiomaassa.

Kanasta ja riisistä koostuneen lounaan jälkeen iltapäivällä ohitimme vielä vaaleanpunaisen Laguna Coloradan, jossa näimme kymmeniä pitkäjalkaisia flamingoja sekä muutamia laamoja ja niiden sukulaisia alpakoja. Omistajat olivat merkinneet niiden korvat värikkäillä kangaspaloilla. Laguuni on saanut värinsä punertavasta levästä ja sedimenteistä. Maisemat olivat kuin toisesta maailmasta verrattuna aikaisemmin nähtyihin.

Ensimmäisen päivän kruunasi visiitti höyryävän kuumille mutalähteille. Seurasimme tulikuuman mudan pulppuamista maan sisältä 4800 metrin korkeuteen.

Vahva mädännyttä kananmunaa muistuttava rikinkatku ja vihmovan kylmä tuuli pitivät kuitenkin vierailumme Sol de Mañana -geysirien luona lyhyenä.

Tuulen syövyttämä Arbol de Pietra -kivipuu pysyy pystyssä kuin ihmeen kaupalla.

Laamaa ja alpakkaa on hankala erottaa toisistaan. Kuvan eläin on korvista päätellen laama, sillä alpakan korvat ovat lyhyemmät.

Majatalossa kohtasimme parikymmentä muuta matkalaista, sillä kaikki ryhmät yöpyivät samassa isossa tiilitalossa keskellä eimitään. Varatessani matkaa minulle sanottiin, että ensimmäisen yön majoitus olisi "very basic" ja se piti paikkansa. Matalan talon kivilattialla ei ollut mattoja, eikä lämpimästä suihkusta voinut edes haaveilla. Kuusi ihmistä nukkui samassa kylmässä huoneessa.

Yleisissä tiloissa oli vain muutama pöytä, joiden ympärille kokoontuimme illalliselle. Tarjolla oli keskinkertaista spagettia tomaattikastikkeella, mutta tapahtumarikkaan päivän jälkeen se maistui kuin paraskin juhla-ateria. Tarjolla oli myös kokapensaana lehdillä maustettua kitkerää teetä, jonka uskotaan auttavan sopeutumisessa vuoristo-oloihin.

Kävin parin ryhmäläiseni kanssa yökävelyllä majapaikkamme pihalla. Tähdet loistivat mustalla taivaalla jopa kirkkaammin kuin Suomessa pakkasyönä ja linnunradan kuviot erottuivat selvästi. Upea tähtitaivas teki majapaikasta elämyksen arvoisen.

Toisena päivänä pääsimme varsinaisen ajamisen makuuun ja jeeppin kyydissä vierähti tunti jos toinenkin. Arvelen, että olimme ajaneet tuolloin 600 kilometrin kokonaismatkastamme noin puolet. Toki ohjelmaamme kuului myös pysähdyksiä, kuten aamuinen vierailu Arbol De Pietra -kivipuun luona. Tuuli oli tuivertanut keskellä aavikkoa 4400 metrin korkeudessa sen verran kovasti satojen vuosien ajan, että kyseinen kivi on kulunut aivan tuuheaoksaisten puun muotoiseksi.

Lisäksi pysähdyimme lounastamaan Laguna Hediondalle, jossa meitä odottivat tutuiksi käyneet flamingot, laamat ja alpakat. Itse kukin alkoi olla jo laguuniähkyyssä, joten emme viipyneet paikalla lounastaukoa kauempaa.

Päivän kohokohta oli illalla, kun pääsimme yöpymään suolahotelliin. Kauttaaltaan valkoisessa talossa kaikki mahdollinen oli tehty suolasta, seinät, katto, tuolit, pöydät, baaritiski ja lattiatkin muodostuivat irtosuolasta. Hihkuimme innosta saadessamme kahden hengen huoneet, jotka olivat luksustasoisia verrattuna edellisen yön yhteismajoitukseen. Pehmeät sängyt olivat sentään puurunkoiset ja tavallisella patjalla varustetut. Pääsimme myös kuumaan suihkuun.

Hotellimme sijaitsi Uyunin kuuluisan suolatasangon lähellä, mutta ei sen alueella, sillä sinne pykätyt majatalot ovat laittomia. Jeeppimatkaa varatessa on hyvä tarkistaa, ettei majoitus ole laittomilla mailla.

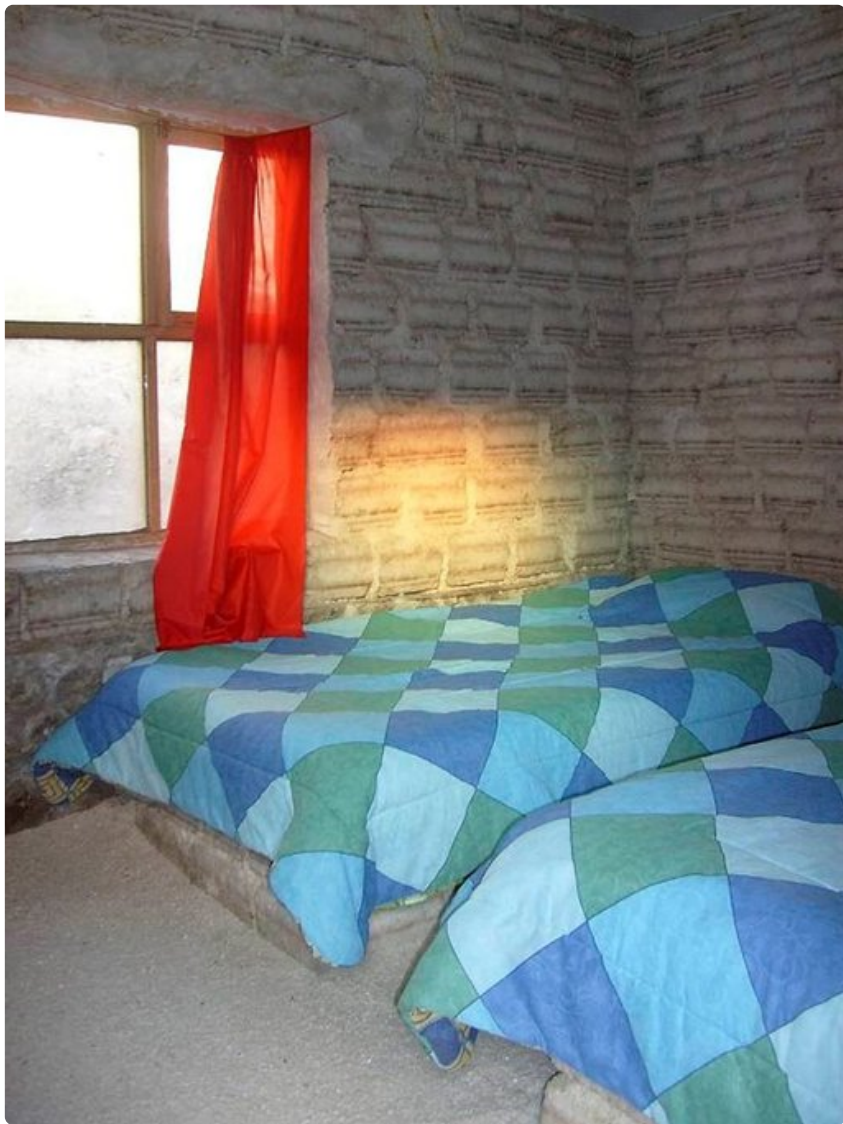
Ilta kului hilpeissä merkeissä hyvän ruuan ja seuran parissa korttia pelatessa ja jutellessa. Saimme koko hotellin yksityiskäyttöömme. Yhden aikoihin yöllä toivotimme toisillemme makeat unet suolasta huolimatta.

Kolmantena ja viimeisenä päivänä maltoimme innostukseltamme tuskin nauttia aamupalaa, koska olimme jo niin lähellä maailman suurinta suolatasankoa. Noin vartin ajamisen jälkeen huomasi saapuneemme perille, sillä yhtäkkiä näimme ympärillämme pelkkää valkoista suolaa silmäkantamattomiin. Se näytti lumelta, joskin epätavallisen tasaiselta.

Purkauduimme jeepeistämme pikapikaa ulos ja hämmästelimme kilpaa näkymiä. Olo oli kuin Liisalla Ihmemaassa. Kävelimme suolan päällä aluksi arasti peläten, että se pettäisi allamme kuin kevätjää, jota se muistutti. Opas kertoi kuitenkin suolakerroksen olevan 10 metrin paksuinen, joten läpiputoamista ei tarvinnut pelätä. Sen sijaan lumisokeus olisi voinut olla vaarana ilman aurinkolaseja, sen verran kirkkaasti aurinko heijastui vitivalkoisesta maasta.

Suolan päällä oli noin 10 cm vettä juuri päättyneen sadekauden jäljiltä. Se sai aikaan hienon peilikuvailuusion, kun tasankoon heijastui kuva ainoasta maamerkeistä, vaaleanruskeasta vuoresta. Tämän fantasiamaan maisemia katsellessa ei voinut kuin todeta, että olimme maailman ääriässä.

Kuvattuamme näkymiä ajoimme hieman eteenpäin, kunnes tulimme suolatasangon kuivalle osuudelle. Matkalla näimme eksyneen laaman, joka ryntäili villinä ympäriinsä. Voi raukkaa, opas tuumasi ja sanoi että laama tulisi todennäköisesti kuolemaan nälkään ennen kuin löytää tiensä pois valtavalta tasangolta.

Suolahotellissa kaikki mahdollinen on tehty suolasta, sängyn pohjarakenteista alkaen.

Uyunin jeeppiretkellä ryhmämme koostui saksalaisista, brasilialaisista, italialaisista ja espanjalaisista reissaajista.

Ajoimme noin tunnin verran eteenpäin ympärillämme pelkkää suolaa, jota arvellaan olevan Uyuniin suolatasangolla 10 miljardia tonnia. Sitä louhitaan 25 000 tonnin vuosivauhtia, joten ihan heti se ei pääse loppumaan. Yhtäkkiä näimme kuitenkin edessämme parikymmentä metriä korkean saaren, joka oli täynnä kaktuksia. Kyseessä oli Incahuasi, inkojen talo. Sadat kaktukset kasvavat siellä verkkaiseen tahtiinsa, sentin verran vuodessa. Kävelimme saarella, josta löytyi uhrialtari Pachamamalle eli Äiti-Maalle. Omalaatuinen kaktussaari oli vaikuttava näky keskellä suolavaltakuntaa.

Loppupäivän aikana vierailimme vielä laittomassa suolahotellissa, jossa oli suolasta valmistettuja eläinpatsaita. Ajoimme ohi louhinta-alueen, jossa suolaa oli kasattu pieniksi kinoksiksi. Rankka, mutta antoisa kolmen päivän ajorupeamamme päättyi lopulta iltapäivällä Uyuniin pikkukaupunkiin, jossa tutustuimme vanhojen junien hautausmaahan. Paikka oli hauska nähtävyys ruostuneine höyryvetureineen, mutta ihmettelymittarimme oli tullut täyteen. Ei pieni kulkija jaksa aivan jokaista asiaa hämmästellä ja kummastella, varsinkaan kun on juuri saapunut erästä maailman uskomattomimmista paikoista.

SALAR DE UYUNI FAKTAT:

Maailman suurin ja korkein suolatasanko. Paikalla oli 40 000 vuotta sitten Minchin-järvi, joka kuivuessaan jätti jälkeensä kaksi pienempää järveä ja kaksi suolatasankoa. Niistä suurempi on Salar De Uyuni. Suolan uskotaan valuneen alueelle sadevesien mukana sitä ympäröivistä tulivuorista miljoonien vuosien aikana.

Sijainti: Etelä-Boliviassa

Pinta-ala: 11 000 km², sijainti 3660 metriä merenpinnasta

Miten pääsee: Maastoautoretki kestää kolme päivää ja maksaa 60-100 euroa. Hintaan sisältyy opastus, kuljetus, majoitus ja kolme ruokailua päivässä. Juomavesi ei kuulu hintaan, eivätkä aina myöskään kansallispuistomaksut.

Retken voi aloittaa Chilen puolelta San Pedro De Atacaman kylästä tai Bolivian puolelta Uyuniin tai Tupizan pikkukaupungeista. Jeepimatka on oiva tapa matkustaa Chilestä Bolivian puolelle tai toisinpäin, mutta lähtöpisteeseenkin palaaminen onnistuu helposti. Tällöin matka-aikaan on lisättävä yksi päivä.

Matkaoperaattorin valinta on arpapeliä. Hyvää palautetta ovat saaneet ainakin Toñito Tours, Andes Salt Expeditions, Cordillera Traveller ja Estrella Del Sur. Valinnanvaraa on eniten Uyuniin kaupungissa.

Uyunia lähimmät kansainväliset lentokentät sijaitsevat La Pazissa ja Santiago De Chilessä. Meno-paluulento Suomesta maksaa noin 1000 euroa. Bolivian suolatasangolla on parasta vieraila osana pidempää Etelä-Amerikan -matkaa.

Paras vierailuaika: Huhtikuu-lokakuu, kun on kuivakausi.

Huomioon otettavaksi: Meno Boliviassa on toisinaan kuin villissä lännessä, mikä pätee myös suolatasangon retkiin. Edellisvuonna tasangolla sattui kaksi paha onnettomuutta, jotka vaativat 17 ihmisen hengen. Lisäksi sattui muutama pienempi tapaturma. Matkaoperaattoria valitessa kannattaa tehdä kysymyksiä jeepin kunnosta ja turvavöistä sekä varmistaa, ettei retkellä ajeta pimeällä. Matkan aikana on hyvä pysyä valppaana ja tarkistaa, ettei kuski nukahda rattiin tai aja päihtyneenä.

Lisätietoja:

www.boliviatravelsite.com/How_to_get_to_Uyuni_Salt_Flat.php

Bolivialaiset lapset tekevät innokkaasti tuttavuutta matkailijoiden kanssa.

Incahuasin kaktussaarella kasvaa satoja jättiläiskaktuksia, joista osa on jopa 1000 vuotta vanhoja.

Maailman suurin suolatasanko innostaa matkailijat hulluttelemaan.